

Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet Eşitliği Tutumlarının Belirlenmesi*

Determination of University Students' Attitudes about Gender Equality

Aslı SİS ÇELİK**, Türkan PASİNLİOĞLU***, Gonca TAN****, Hande KOYUNCU****

İletişim/Correspondence: Aslı SİS ÇELİK Adres/Address: Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Erzurum Tel: 0 442 231 27 47
E-mail: aslisis@hotmail.com

ÖZ

Amaç: Bu çalışma üniversite öğrencilerinin cinsiyet eşitliğine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla yapıldı. **Yöntem:** Tanımlayıcı nitelikte olan araştırmanın evrenini 2010-2011 eğitim yılında Erzurum Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunda kalan öğrenciler oluşturdu. Araştırmanın örneklemini olasılıksız örnekleme yöntemi ile seçilen ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan 507 öğrenci oluşturdu. Verilerin toplanmasında "Tanımlayıcı Bilgi Formu" ve "Cinsiyet Eşitliği Ölçeği" kullanıldı. Verilerin değerlendirilmesinde; ortalama, standart sapma, yüzdelik dağılımlar, bağımsız gruplarda t testi ve Tek Yönlü Varyans analizi kullanıldı.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 21.64 ± 1.93 tür ve öğrencilerin %60.9'u kız, %39.1'i erkektir. Öğrencilerin %46.7'si düz liseden mezun olmuştur, %39.4'ü sağlık bilimleri, %19.1'i sosyal bilimler, %29.4'ü eğitim bilimleri ve %12'si fen bilimleri bölümlerinde okumaktadır. Öğrencilerin cinsiyetlerine, mezun oldukları lise programına ve şuan okumakta oldukları bölüme göre Cinsiyet Eşitliği Ölçeği toplam puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0.005$). Öğrencilerin Cinsiyet Eşitliği Ölçeği "Geleneksel Cinsiyet Normları" alt boyut puan ortalaması 36.91 ± 6.46 , "Eşitlikçi Cinsiyet Normları" alt boyut puan ortalaması 8.61 ± 2.24 , toplam puan ortalaması ise 45.53 ± 6.71 'dir.

Sonuç: Çalışmaya katılan öğrencilerin "orta düzeyde" olumlu cinsiyet eşitliği tutumuna sahip oldukları saptanmıştır. Kız öğrencilerin, stiper lise/Anadolu lisesi mezunlarının ve sağlık bölümlerinde okuyan öğrencilerin cinsiyet eşitliği algılarının daha yüksek düzeyde olumlu olduğu belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Cinsiyet eşitliği, tutum, üniversite öğrencisi.

ABSTRACT

Aim: The aim of this study is to determine the attitudes of university students about gender equality.

Method: Population of this descriptive research includes students that have stayed in Erzurum general directorate of higher education credit and hostels institution in 2010-2011 academic years. Research sample is made of 507 volunteer students that were chosen with nonprobability sampling method. "Descriptive Information Form" and "Gender Equality Scale" were used in order to gather data. In data evaluation process; average, standard deviation, percentage distributions, t-test in independent group and One Way Analysis of Variance were used.

Results: Average age of the students that have attended the study was 21.64 ± 1.93 ; %60.9 of students was female while %39.1 was male. %46.7 of students was graduated from high schools while %39.4 were studying in health sciences, %19.1 social sciences,, %29.4 educational sciences and %12 in physical sciences departments. Differences between Gender Equality Scale's total point averages according to genders, high school programs from which students were graduated and departments at which they were studying were found to be statistically meaningful ($p < 0.005$). Students' Gender Equality Scale "Traditional Gender Norms" sub-scale average was 36.91 ± 6.46 , "Equalitarian Gender Norms" sub-scale point average was 8.61 ± 2.24 , and total point average was 45.53 ± 6.71 .

Conclusion: It was determined that students that have attended the study had "medium-level" positive gender equality attitude. It was determined that female students who were graduated from Super High School/Anatolian High School and who have been studying in health departments have more positive perceptions about gender equality.

Key Words: Gender equality, attitude, university student.

* 10. Uluslararası Katılımlı Ulusal Öğrenci Hemşireliği Kongresi 'nde poster bildiri olarak sunulmuştur (28-30 Nisan 2011, Gaziantep), ** Arş. Gör. Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, *** Prof. Dr. Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, **** 3. sınıf öğrencisi Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Yazının gönderilme tarihi: 06.09.2012

Yazının basım için kabul tarihi: 17.09.2013

GİRİŞ

Cinsiyet ve toplumsal cinsiyet kavramları çoğu kez birbirine karıştırılmıştır. Oysaki “*cinsiyet*” kişinin kadın ya da erkek olarak gösterdiği genetik, fizyolojik ve biyolojik özellikleri, “*toplumsal cinsiyet*” kavramı ise, toplumun verdiği roller, görev ve sorumluluklar, toplumun bireyi nasıl gördüğü, algıladığı, beklentileri ile ilgili bir kavramdır (T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü 2008).

Toplum tarafından kadın ve erkeğe yönelik belirlenen cinsiyet özellikleri incelendiğinde; erkekler için atılan, korkusuz, akılcı, güvenli, bağımsız, soğukkanlı, ihtiraslı, güçlü, katı, saldırgan, aktif roller tanımlanırken, kadınlar için sevecen, duygusal, hassas, bağımlı, şefkatli, boyun eğen, narin, bakım veren, roller uygun görülmüştür (DeLisi ve Soundranayagam 1990; Sunar 1982; Williams ve Bennett 1975; Williams ve Bennett 1979; Zeyneloğlu 2008). Toplum kadına; ev işlerinden sorumlu olmayı ve iş hayatında aktif olmamayı uygun bulurken, erkeklere; evin geçiminden sorumlu olma, evin reisi olma gibi geleneksel roller yüklemiştir. Diğer taraftan ailevi, mesleki, evlilik, sosyal ve eğitim yaşamında kadın ve erkeğin sorumluluklarını eşit olarak paylaşmalarını da eşitlikçi roller olarak tanımlamaktadır (Akin ve Demirel 2003; Baykal 1991; Çelebi 1997; Dökmen 2010; HÜKSAM 2003; Kimberly ve Mahaffy 2002; Zeyneloğlu 2008). Toplumsal yaşamın çoğu alanında kadına ve erkeğe yüklenen bu roller, kadınlar aleyhine bir ayrımcılık yaratarak, toplum yaşantısında sıklıkla kadınların ikinci plana atılmalarına ve erkeğe kadından daha fazla değer veren bir eşitsizlik modelinin devam etmesine neden olmaktadır. Bu eşitsizlik modeli özellikle çalışma/fırsat eşitliği, kararlara katılım, seçme özgürlüğü, sağlık hizmetlerinden faydalanma, eşit işe eşit ücret, eğitim ve meslek seçiminde daha fazla göze çarpmaktadır (Zeyneloğlu 2008).

Kadın-erkek arasındaki eşitsizliğin net olarak ortaya çıktığı alanlardan biri de üreme sağlığıdır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Üreme Sağlığını; “Üreme sistemi işlevleri ve sürecine ilişkin bütün alanlarda yalnızca hastalık veya sakatlığın olmaması değil, fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden tam bir iyilik hali ve aynı zaman-

da insanların doyurucu ve güvenli bir cinsel yaşamları, üreme yetenekleri olması ve bu yeteneği kullanıp kullanmayacakları, ne zaman, ne sıklıkta kullanacakları konusunda karar verme özgürlükleri olması” şeklinde tanımlamıştır (WHO 1998). Ancak dünyanın birçok yerinde adölesanlar cinsellik ve sağlık konusunda bilgi düzeylerinin yetersiz olması, eğitimsizlik, uygun olmayan ya da yetersiz üreme sağlığı hizmetleri, ayrımcı toplumsal uygulamalar, kız çocuklarına ve kadınlara karşı ayrımcılık ve kadına karşı şiddet gibi birçok sosyal nedenden dolayı üreme sağlığına erişememekte ve üreme sağlığı hakkını kullanamamaktadır.

Ergenlerin yaşadıkları cinsel sağlık ve üreme sağlığına ilişkin sorunlar; kültürel, dini ve coğrafik duruma bağlı olarak farklılık göstermektedir. Bu sorunların hem ortaya çıkışında hem de içeriğinde ergenlerin cinsiyet normları ve cinsiyet eşitliğine ilişkin tutumları önemli bir faktör olarak ön plana çıkmaktadır. Adı geçen bu tutumlar, ergenlerin cinsellik ve üreme sağlığı davranışlarını etkilemesi bakımından da önemlidir (Anıl ve ark. 2001; Bulut, Nalbant ve Çokar 2002; Çeber ve ark. 2009; Öztan 2004; Pillai ve Gupta 2006).

Gençlerin cinsel sağlık ve üreme sağlığı düzeylerinin iyileştirilmesi için bu alandaki hizmetlerin geliştirilmesi ve gençlere ulaştırılması gerekmektedir. Bu hizmetlerin gençlerin gereksinimlerine uygun olarak planlanması, yönlendirilmesi ve yürütülmesi için ergenlerin cinsiyet, cinsiyete özgü roller ve cinsel şiddet konularında tutum, norm ve davranışlarının ortaya konması gerekmektedir (Soyşekerci ve Yılmaz 2007). Sağlık ekibi içerisinde yer alan doktor, hemşire, fizyoterapist, diyetisyen ve sosyal hizmet uzmanlarının bu konuda önemli sorumlulukları bulunmaktadır. Özellikle sağlık ekibi içerisinde yer alan hemşirelere bakım verici rolleri nedeniyle daha fazla sorumluluk düşmektedir. Hemşirelerin cinsiyet eşitliğine ilişkin eşitlikçi tutumlara sahip olmaları hemşirelerin hizmet verdiği bireylerin eşitlikçi bakış açısına sahip olmalarına yol gösterici olacaktır. Buradan yola çıkarak bu çalışma sağlık bilimleri alanında ve diğer alanlarda okuyan üniversite öğrencilerinin cinsiyet eşitliğine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

YÖNTEM

Bu araştırma tanımlayıcı nitelikte yapılmıştır. Araştırma Atatürk Üniversitesi'nde Kasım-Aralık 2010 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini 2010-2011 eğitim yılında Erzurum Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu kampüs yerleşkesinde kalan toplam 7390 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın örneklem sayısı evrenin bilindiği durumlarda kullanılan örneklem hesabı formülü ile %98 güven aralığına göre belirlenmiştir. Formül sonucuna göre, olasılıksız örneklem yöntemi ile seçilen ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan 507 öğrenci çalışmaya alınmıştır. Çalışmaya katılmayı 309 kız öğrenci, 198 erkek öğrenci kabul etmiştir. Verilerin toplanmasında “Tanımlayıcı Bilgi Formu” ve “Cinsiyet Eşitliği Ölçeği (CEÖ)” kullanılmıştır.

Tanımlayıcı Bilgi Formu

Literatür incelemesi sonucu araştırmacılar tarafından oluşturulan formda öğrencilerin yaş, cinsiyet, mezun oldukları lise türü, halen okumakta oldukları bölüm, daha önce şiddete maruz kalma durumları ve cinsiyet eşitliğine ilişkin daha önce bilgi alma durumları gibi özellikleri içeren sorulara yer verilmiştir.

Cinsiyet Eşitliği Ölçeği (CEÖ)

Pulerwitz ve Barker (2008) tarafından geliştirilmiş, Çeber ve ark. (2009) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek geleneksel cinsiyet rollerini ele almakta olup öğrencilerin cinsel ilişki, cinsel tercihler, aile içi ilişkilerin dağılımı, aile planlaması/üreme sağlığı, şiddet vb. gibi alanlarda kendini gösteren geleneksel cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarını ölçmektedir.

Ölçek maddelerinin değerlendirilmesinde yanıtlar “katılıyorum”, “kısmen katılıyorum”, “katılmıyorum” şeklinde üçlü likert ölçeği olarak düzenlenmiştir. Ölçekte her bir maddenin alacağı en düşük puan 1, en yüksek puan 3 olarak belirlenmiştir. Buna göre puan aralığı 1-72'dir. Ölçekte hesaplanan toplam puan düşük, orta, yüksek şeklinde değerlendirilmektedir; 1-23 puan düşük, 24-47 orta, 48-72 yüksek cinsiyet eşitliği algısını göstermektedir (Pulerwitz ve Barker 2008).

Ölçeğin puanlaması toplam puan üzerinden yapılmakta olup, yüksek puan eşitlikçi cinsiyet normlarının, düşük puan geleneksel cinsiyet normlarının yüksek olarak desteklendiğini göstermektedir.

Araştırmanın yürütülebilmesi için gerekli etik kurul onayı alınarak ilgili kurum yönetiminden yazılı izin alınmıştır. Ayrıca araştırmaya katılan öğrencilere anket doldurulmadan önce araştırmanın amacı açıklanmış, araştırmaya katılımın gönüllü olması gerektiği belirtilerek sözel izin alınmıştır.

Verilerin değerlendirmesinde; ortalama, standart sapma, yüzdelik dağılımlar, bağımsız gruplarda t testi ve Tek Yönlü Varyans analizi kullanılmıştır. Önemlilik düzeyi $p < 0.05$ olarak alınmıştır.

BULGULAR

Tablo 1’de öğrencilerin tanıtıcı özelliklerinin dağılımı ve bu özelliklere göre CEÖ puan ortalamalarının karşılaştırılması gösterilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerinin Dağılımı ve Bu Özelliklere Göre CEÖ Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Tanıtıcı Özellikler	Sayı	%	CEÖ Toplam	Test ve P değeri
			X±SS	
Yaş ort. 21.64±1.93				
Cinsiyet				
Kız	309	60.9	48.23±5.35	t=13.060 p=0.000
Erkek	198	39.1	41.32±6.46	
Okumakta Olunan Bölüm				
Sağlık bilimleri	200	39.4	46.86±6.79	F=4.941 p=0.002
Sosyal bilimler	97	19.1	44.94±6.30	
Eğitim bilimleri	149	29.4	44.87±6.71	
Fen bilimleri	61	12.0	43.72±6.44	
Mezun Olunan Lise				
Düz lise	237	46.7	44.96±7.00	F=3.954 p=0.008
Meslek lisesi	34	6.7	44.50±7.33	
Süper lise/ Anadolu lisesi	200	39.4	46.72±5.89	
Anadolu Öğrt./ Fen lisesi	36	7.1	43.63±7.60	
Cinsiyet Eşitliği Hakkında Bilgi Alma Durumu				
Almış	147	29.0	45.27±7.17	t=0.547 p>0.05
Almamış	360	71.0	45.63±6.52	

Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 21.64 ± 1.93 'dür ve öğrencilerin %60.9'u kız, %39.1'i erkektir. Öğrencilerin %46.7'si düz liseden mezun olmuştur, %39.4'ü sağlık bilimleri, %19.1'i sosyal bilimler, %29.4'ü eğitim bilimleri ve % 12'si fen bilimleri bölümlerinde okumaktadır. Öğrencilerin %29'u daha önce cinsellik ve cinsiyet eşitliği ile ilgili bir eğitim programına katıldığını belirtmiştir.

Öğrencilerin cinsiyetlerine, mezun oldukları lise programına ve okumakta oldukları bölüme göre Cinsiyet Eşitliği Ölçeği toplam puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < 0.005$). Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre Süper lise/Anadolu liselerinden mezun olanların diğer lise türlerinden mezun olanlara göre ve sağlık bilimlerinde okumakta olanların diğer bölümlerde okuyanlara göre eşitlikçi cinsiyet tutumlarının daha yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır.

Tablo 2. Öğrencilerin CEÖ'den Aldıkları Puan Ortalamaları ile Ölçekten Alınabilecek En Düşük ve En Yüksek Puanlar

CEÖ	X±SS	Alınabilecek En Düşük ve En Yüksek Puanlar
CEÖ TOPLAM	45.53±6.71	1-72

Öğrencilerin Cinsiyet Eşitliği Ölçeği toplam puan ortalaması 45.53 ± 6.71 'dir (Tablo 2). Buna göre çalışmaya katılan öğrencilerin eşitlikçi cinsiyet tutumlarının "orta düzeyde" olduğu söylenebilir.

TARTIŞMA

Araştırmada öğrencilerin cinsel ilişki, cinsel tercihler, aile içi ilişkilerin dağılımı, aile planlaması/üreme sağlığı, şiddet vb. gibi alanlarda kendini gösteren geleneksel cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının düzeyini ölçmek hedeflenmiştir.

Araştırmaya katılan kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre Süper lise/Anadolu liselerinden mezun olanların diğer lise türlerinden mezun olanlara göre ve sağlık bilimlerinde okumakta olanların diğer alanlarda okuyanlara göre eşitlikçi cinsiyet tutumlarının daha yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır ($p < 0.005$, Tablo 1).

Literatürde öğrencilerin mezun olduğu lise türüne göre toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları incelendiğinde, Zeyneloğlu (2008) tarafından yapılan çalışmada toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin süper lise/Anadolu lisesinden mezun olan öğrencilerin, düz liseden mezun olanlardan daha eşitlikçi tutuma sahip oldukları saptanmıştır. Bu liselerde öğrenim gören öğrencilerin ebeveynlerinin öğrenim düzeyinin yüksek olmasından ve cinsiyet eşitliğine ilişkin eşitlikçi tutumlara sahip olmalarından kaynaklanmış olabilir.

Kavuran (2011), Atış (2010) ve Zeyneloğlu (2008)'nin yaptıkları benzer çalışmalarda sağlık bölümünde okuyan öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin daha eşitlikçi tutuma sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırmada sağlık bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin cinsiyet eşitliğine ilişkin eşitlikçi tutuma sahip olduklarının belirlenmesi önemli bir bulgudur. Bu sonuç, gelecekte öğrencilerin hizmet verdiği bireylerin eşitlikçi bakış açısına sahip olmalarında yol gösterici olacaktır. Aynı zamanda kadınlarda cinsiyet ayrımcılığının en çok yapıldığı üreme sağlığı alanında pozitif ayrımcılık bakış açısıyla kadınların sağlık bakım ihtiyaçlarına öncelik tanıyacaklardır.

Ülkemizde üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin düşüncelerinin belirlenmesi amacıyla yapılan çalışmalarda; kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre eşitlikçi cinsiyete yönelik düşüncelerinin yüksek düzeyde olumlu olduğu belirlenmiştir (Baykal 1991; Güvenç 1996; Kabasakal ve Girli 2012; Vefikuluçay, Zeyneloğlu, Eroğlu ve Taşkın 2007; Vefikuluçay Yılmaz ve ark. 2009). Araştırma bulguları çalışma sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Ülkemiz, uluslararası platformlarda kadın ile ilgili sözleşmelere imza atmış ve taahhütlerde bulunmuştur. Bu taahhütleri yerine getirmek, kadına yönelik eşitliği ve pozitif ayrımcılığı desteklemek amacıyla medeni kanun, ceza kanunu, iş ve aile yasası, anayasada düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemeler; ikametgah, aile reisliği, soyadı, evlilik birliğinin temsili, evlilik yaşı, mal rejimi, miras, ev eşyaları, resmi nikah ve nafaka gibi konularda gerekli değişiklikleri kapsamakta-

dır. Aynı zamanda kadının toplumsal yaşama eşit biçimde katılımının sağlanması, çalışma hayatını düzenleyen yasalarda gebelik ve doğum izni, kreş ve çocuk bakımevinin açılması ile ilgili maddelerle kadının çalışma yaşamından kopmasının önlenmesi, aile birliğinin güçlendirilmesini içermektedir. Ayrıca uluslararası taahhütler doğrultusunda; Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün kurulması, 1990'lı yıllardan sonra feminist hareketlerin yoğunlaşması, kadınla ilgili dernek ve kurumların sayısının artması, kadınların çalışma hayatına aktif olarak katılmaya başlaması gibi nedenler kadınların toplumsal cinsiyet rollerinin değişmesine neden olmaktadır. Toplumsal cinsiyet rollerinde meydana gelen bu değişimler ise, kadınların toplumsal cinsiyete ilişkin geleneksel rollerden uzaklaşarak eşitlikçi rolleri benimsenmesinde etkili olmaktadır (Çelebi 1997; HÜKSAM 2006; Vefikuluçay ve ark. 2007). Bu durumun araştırma kapsamına alınan kız öğrencilerin cinsiyet eşitliğine ilişkin eşitlikçi tutuma sahip olmalarında etkili olabileceği düşünülmektedir.

Öğrencilerin Cinsiyet Eşitliği Ölçeği toplam puan ortalaması 45.53 ± 6.71 'dir (Tablo 2). Buna göre çalışmaya katılan öğrencilerin eşitlikçi cinsiyet tutumlarının "orta düzeyde" olduğu söylenebilir. Bu durum öğrencilerin cinsiyet rol kalıpları karşısında halen geleneksel bakış açısının etkisinde kaldıklarını göstermektedir. Benzer şekilde yapılan çalışmalarda da üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet bakış açısına yönelik geleneksel görüşlere sahip oldukları belirtilmiştir (Pınar, Taşkın ve Eroğlu 2008; Vefikuluçay ve ark. 2007; Vefikuluçay Yılmaz ve ark. 2009).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bulgular doğrultusunda; çalışmaya katılan öğrencilerin "orta düzeyde" olumlu cinsiyet eşitliği tutumuna sahip oldukları saptanmıştır. Cinsiyet eşitliği bakış açısının öğrencilerin cinsiyetinden, mezun oldukları lise türünden ve okumakta oldukları bölümden etkilendiği saptanmıştır. Kız öğrencilerin, süper lise/ana-dolu lisesi mezunlarının ve sağlık bölümlerinde okuyan öğrencilerin cinsiyet eşitliği algılarının daha yüksek düzeyde olumlu olduğu belirlenmiştir.

Bu sonuçlar doğrultusunda;

- Kadın erkek eşitliği konusunda geleneksel değerlere sahip olduğu belirlenen gençlerin bu görüşlerinin nedenlerinin ve etkileyen faktörlerin nitel yöntemlerle daha derinlemesine incelenmesi,
- Toplumsal cinsiyet rollerine yönelik düzenlenecek eğitim programları ile gençler bilinçlendirilerek, eşitlikçi tutum ve bakış açısı kazandırılması,
- Ayrıca gençlerin değer yargılarının oluşmasında önemli bir yere sahip olan öğretmenlerin/akademisyenlerin "toplumsal cinsiyet eşitliği" konusunda farkındalıklarının artırılması amacıyla benzer çalışmaların yapılması önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Akın, A., Demirel, S. (2003). Toplumsal cinsiyet kavramı ve sağlığa etkileri. Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi Halk Sağlığı Özel Ek, 25(4): 73-82.
- Anıl, E. ve ark. (2001). Pekin+5: Birleşmiş milletlerde kadının insan hakları ve Türkiye'nin taahhütleri. Kadının İnsan Hakları Projesi (KİHP) - Yeni Çözümler Vakfı, http://dl.dropboxusercontent.com/u/64736171/2_7.pdf (10.02.2013).
- Atuş, F. (2010). Ebelik/ Hemşirelik 1. ve 4. sınıf öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Adana.
- Baykal, S. (1991). Üniversite öğrencilerinin cinsiyet rolleri ile ilgili kalıp yargılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 1(2): 66-75.
- Bulut, A., Nalbant, H., Çokar, M. (2002). Ergenlerin Sağlık Bilincinin Geliştirilmesi Projesi. İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı, İstanbul.
- Çeber, E. ve ark. (2009). Ergenlerde cinsiyet eşitliği ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi, 2: 5-15.
- Çelebi, N. (1997). Turizm Sektöründeki Küçük İşyeri Örgütlerinde Kadın Girişimciler. T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara.
- DeLisi, R., Soundranayagam, L. (1990). The conceptual structure of sex role stereotypes in college students. Sex Roles, 23: 593-611.
- Dökmen, Y. Z. (2010). Toplumsal cinsiyet: Sosyal psikolojik açıklamalar. Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Güvenç, G. (1996). Kız ve erkek üniversite öğrencilerinin aile içi etkileşime ilişkin algıları ile toplumsal cinsiyet rolüne ilişkin tutumları. 3P Dergisi, 4(1): 34-40.

Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi (HÜKSAM) (2003). Toplumsal cinsiyet, sağlık ve kadın. Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, Ankara.

Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi (HÜKSAM) (2006). Türkiye’de Toplumsal Cinsiyet Perspektifinin Sağlık Politikasına Entegre Edilmesi: Bir Vaka Çalışması. Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, Ankara.

Kabasakal, Z., Gırlı, A. (2012). Üniversite öğrencilerinin kadına yönelik şiddet hakkındaki görüşlerinin, deneyimlerinin bazı değişkenler ve yaşam doyumu ile ilişkisi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 14(2): 105-123.

Kavuran, E. (2011). Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet eşitliğine bakışlarının belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

Kimberly, A., Mahaffy, K. (2002). The gendering of adolescents’ childbearing and educational plans: Reciprocal effects and the influence of social context. Sex Role, 46(11/12): 403-417.

Öztaş, E. (2004). Toplumsal cinsiyet eşitliği politikaları ve olumlu ayrımcılık. Ankara Üniv. Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, 59(1): 203-235.

Pınar, G., Taşkın, L., Eroğlu, K. (2008). Başkent üniversitesi öğrenci yurdunda kalan gençlerin toplumsal cinsiyet rol kalıplarına ilişkin tutumları. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi, 15(1): 47-57.

Pillai, V. K., Gupta, R. (2006). Cross-national analysis of a model of reproductive health in developing countries. Social Science Research, 35(1): 210-227.

Pulerwitz, J., Barker, G. (2008). Measuring attitudes toward gender norms among young men in Brazil: Development and psychometric evaluation of the GEM scale. Men and Masculinities, 10(3): 322-338.

Soyşekerci, S., Yılmaz, H. (2007). Cinsiyet ayrımcılığı olarak üstün erillik (hyper-masculinity) olgusunun Türkiye’de aile işletmeleri bağlamında araştırılması. Üniversite ve Toplum Dergisi, 7(1): 75-79.

Sunar, D. (1982). Female stereotypes in United States and Turkey. Journal of Cross Cultural Psychology, 13: 445-460.

T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (2008). Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı 2008-2013, Ankara, http://www.kadininstatusu.gov.tr/upload/kadininstatusu.gov.tr/mce/eski_site/Pdf/TCEUlusalEylemPlanı.pdf (10.02.2013).

Vefikuluçay Yılmaz, D. ve ark. (2009). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin görüşleri. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 6(1): 775-792.

Vefikuluçay, D., Zeyneloğlu, S., Eroğlu, K., Taşkın, L. (2007). Kafkas üniversitesi son sınıf öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin bakış açıları. Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 14(2): 26-38.

Williams, J. E., Bennett, S. M. (1975). The definition of sex stereotypes via the adjective check list. Sex Roles, 1: 327-337.

Williams, J. E., Bennett, S. M. (1979). Sex trait stereotypes in France, Germany and Norway. Journal of Cross Cultural Psychology, 10(2): 133-156.

World Health Organization (WHO) (1998). Gender and Health, <http://www.who.int/gender/genderandhealth/en/> (10.02.2013).

Zeyneloğlu, S. (2008). Ankara’da hemşirelik öğrenimi gören üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.